

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

311. Meddelelse. 9. Januar 1941.

A. Forsøgsresultater.

Forsøg med Højbjergning.

Paa Statens Forsøgsstationer ved Lyngby, Tystofte, Askov, Ribe og Tylstrup er i Aarene 1927—39 udført en Række Forsøg og Undersøgelser vedrørende Højbjergning. Forsøgene har navnlig taget Sigte paa Bestemmelse af Tørstoftabet, dels under Høberedningen paa Marken fra Slæt til Hjemkørsel, dels under Opbevaringen i Laden.

De fleste Forsøg er udført med Afgrøder af Kløver-Græs fra 1. eller 2. Brugsaar og omfatter foruden 1. Slæt ogsaa adskillige Tilfælde af 2. Slæt samt en Del Lucerneafgrøder.

Undersøgelser ved Højbjergning i almindelig Høstak.

Til Belysning af Tørstoftabet paa Marken ved denne her i Landet endnu almindeligste Højbjergningsmaade foreligger følgende Resultater i Gennemsnit:

20 Forsøg i 1. Slæt Kløver-Græs:	9.2 pCt. Tørstoftab
11 — — 2. — — —	: 14.1 — —
10 — — Lucerne	: 15.1 — —

Fremgangsmaaden har været, at Græsset er vejjet straks efter Slaaning, og Prøver til Tørstofbestemmelser er udtaget. Græsset er derefter spredt og behandlet paa sædvanlig Maade ved Vending, indtil det har været passende tørt, hvorefter det er vejjet og med Omhu sat i runde Stakke, hvori det har henstaaet, til det skønnedes tilstrækkelig tørt til Hjemkørsel, hvorefter det igen er vejjet og Tørstofbestemmelse udført.

Efter alt foreliggende maa det væsentlig større Tab i 2. Slæts Kløver-Græs end i 1. Slæt i Hovedsagen tilskrives Afgrødens Forskellighed og navnlig et ulige stort Bælplanteindhold, i Gennemsnit ca. 46 pCt. i 2. Slæt mod kun ca. 25 pCt. i 1. Slæt.

En Opdeling efter Bælplanteindholdet i Kløver-Græsset har vist følgende Resultater i Gennemsnit:

	pCt. Bælgplanter	pCt. Tørstoftab
9 Forsøg i 1. Slæt	5	5.9
5 — - 2. —	27	12.0
14 Forsøg med faa Bælgplanter	13	8.1
8 Forsøg i 1. Slæt	48	10.9
6 — - 2. —	62	15.9
14 Forsøg med mange Bælgplanter.	54	13.0

Et forøget Bælgplanteindhold har saaledes forøget Tørstoftabet, bl. a. beroende paa et større Bladspild, et Forhold, der sikkert ogsaa gør sig gældende ved det store Tørstoftab, Lucernehøet har vist.

Regnfuldt Vejrs Indflydelse paa Tørstoftabet har ladet sig belyse i 12 Forsøg, hvoraf 6 med en stor Nedbørmængde — gennemsnitlig ca. 80 mm — i Bjergningstiden har givet 16.1 pCt. Tørstoftab mod 6.0 pCt. i 6 Forsøg, hvor Nedbøren kun har været ca. 7 mm.

Tørstoftab fra Slæt til Hjemkørsel ved forskellige Højbjergningsmaader.

I Aarene 1931—36 er udført 5 Forsøg i 1. Slæt og 4 i 2. Slæt med følgende Resultater i Gennemsnit:

Bjergningsmaade	pCt. Tørstoftab	
	1. Slæt	2. Slæt
a. Alm. Stakning i 1 Stak	5.4	15.9
b. Stakning i 2 Stakke + Omstakning til 1 Stak	4.6	8.0
c. Stakrytter	2.5	9.3

Fremgangsmaaden har været som foran, men Stakning i to mindre Stakke (b) og Opsætning paa Stakrytter (c) er foretaget et Par Dage før, altsaa med mindre tørt Hø end i a. Omstakningen i b af de to mindre til en større Stak er tilstræbt udført i godt tørrende Vejr, i Reglen efter ca. 4 Dages Forløb.

I 1937—39 er i Gennemsnit af 9 Forsøg i 1. Slæt og 5 Forsøg i 2. Slæt opnaaet følgende Resultater:

Bjergningsmaade	pCt. Tørstoftab	
	1. Slæt	2. Slæt
Uden Stakning	15.1	13.0
Alm. Høstak	11.3	8.3
Stakrytter	7.0	5.8

Udskilles 4 Forsøg i Lucerne, har Tørstoffabet ved Uden Stakning været 19.9 pCt. mod 9.6 og 9.1 pCt. henholdsvis ved Alm. Stakning og Stakrytter.

Sammenlignes endelig Alm. Stakning og Stakrytter fra alle Forsøg, 16 i 1. Slæt og 12 i 2. Slæt, har Tørstoffabet andraget:

	1. Slæt	2. Slæt
Alm. Høstak	9.9 pCt.	13.2 pCt.
Stakrytter.....	6.4 —	9.3 —

Tørstoffabet ved Opbevaring i Laden.

Ved Hjemkørselen er i Reglen henlagt Prøver i Høgulvet til Bestemmelse af Tørstoffabet under Opbevaringen, og i Gennemsnit af 14 Forsøg er opnaaet følgende Resultater:

Bjergningsmaade	pCt. Tørstof i Høet ved Hjemkørsel	Tørstoffabet i pCt.		
		Marken	Høgulv	Ialt
Uden Stakning.....	77.1	14.4	5.1	18.7
Alm. Høstak.....	80.5	10.2	4.0	13.7
Stakrytter.....	81.5	6.6	3.5	9.0

Tørstoffabet i Ladegulv har været væsentlig mindre end Tabet i Marken, men det har været karakteristisk i baade de anførte og i alle øvrige Undersøgelser, at Tabet i Laden har staaet i Forhold til Høets Tørhedsgrad ved Hjemkørselen, har været størst, hvor Vandindholdet har været størst og omvendt, og endvidere, at et stort Tab paa Marken ogsaa i Reglen har givet forholdsvis stort Tab i Laden.

Som Hovedresultater af Forsøgene kan da anføres, at Bjergning af Hø paa Stakrytter som Helhed har givet mindst Tørstoffabet paa Marken og ved et gennemgaaende mindre Vandindhold i Høet ved Hjemkørselen ogsaa mindst Tab under Opbevaringen.

Bjergning af Hø i Almindelig Høstak har som Helhed givet større Tab, men har klaret sig forholdsvis godt under gunstige Vejrforhold, og hvor Afgrøderne har været bælgplantefattige og smaa. Metoden kræver, at Høet skal vejres stærkere, være mere tørt, inden det stakkes, end det er nødvendigt, naar det opsættes paa Stakrytter, og da Høet tørres langsommere, navnlig i Bunden af Stakken, kræver den længere Bjergningstid, eller man risikerer, at Høet bjerges med for stort

Vandindhold, hvilket forøger Tabet ved Opbevaringen. Metoden er derfor forbundet med større Usikkerhed. En lidt tidligere Stakning i to mindre Stakke og Omstakning til en større Stak efter 3—4 Dages Forløb har vist sig formaalstjenlig.

Højbjergning Uden Stakning, kun vejret under Vending paa Marken, har været prøvet efter Ønske fra Praksis, men Metoden har gennemgaaende givet størst Tab og har navnlig ved Bjergning af Lucerne og andre bælgplanterige Afgrøder givet stort Bladspild og i ustadigt Vejr været forbundet med alt for stor Risiko, og selv om man under gode Vejrforhold har ment at have opnaaet en hurtigere Tørring, har Tørstoffbestemmelser dog vist et for stort Vandindhold i Høet, hvilket let giver for stort Tab ogsaa under Opbevaringen.

Af de prøvede Metoder har Højbjergning paa Stakrytter da alt i alt vist størst Sikkerhed og givet mindst Tab og isærlig Grad ved Bjergning af bælgplanterige, bladrigge Afgrøder, slaaet paa et forholdsvis tidligt Udviklingstrin, hvilket igen vil sige, jo større og værdifuldere Afgrøden har været. Det maa endvidere fremhæves, at den Del af Tørstoffet, der gaar tabt, er den mest værdifulde, hvorfor Fordelen ved at formindske Tabet er større, end Tallene viser. Da regnfuldt Vejr under alle Forhold forøger Tabet, bør Højbjergning saa vidt muligt udføres under stabile, godt tørrende Vejrforhold. Endelig bør Højbjergningsarbejdet udføres med størst mulig Omhu for at opnaa lige saa gunstige Resultater som de her opnaaede. De flade Stakke f. Eks., der ofte ses i Praksis, vil være forbundet med væsentlig større Tab og Risiko, end Forsøgene viser.

Udførlig Beretning om Forsøgene vil fremkomme i en nær Fremtid i Tidsskrift for Planteavl.

Abonnement paa korte Meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Planteavl kan tegnes paa ethvert Postkontor og hos Postbudet under Navn af »Statens Forsøgsvirksomhed i Planteavl«.

Abonnementsprisen er 1 Kr. 50 Øre om Aaret, Postpenge iberegnet. Anmeldelse om Adresseændring maa indgives til Postvæsenet.

Trykt i 19.000 Eksemplarer.